

ÚČAST PRAŽSKÝCH SUBJEKTŮ V KOMUNITÁRNÍCH PROGRAMECH EU

Sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj
Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace

Ing. Jakub Pechlát

prosinec 2011

Účast pražských subjektů v komunitárních programech EU: 7. RP a CIP

Útvar rozvoje hl. m. Prahy, Odbor strategické koncepce

Zpracoval: Ing. Jakub Pechlát, tel. 236 005 677, email: pechlat@urm.mepnet.cz

Elektronická verze dokumentu:

<http://www.urm.cz/cs/strateg-plan-analyzy-konkurenceschopnost>

OBSAH

ÚVOD	5
HLAVNÍ ZÁVĚRY ANALÝZY	6
1. SEDMÝ RÁMCOVÝ PROGRAM PRO VÝZKUM A VÝVOJ	7
2. RÁMCOVÝ PROGRAM PRO KONKURENCESCHOPNOST A INOVACE	16

Úvod

Kromě národních programů a strukturálních fondů existují i další podpůrné nástroje zaměřené na vědu, výzkum a inovace. Mezi nejvýznamnější patří tzv. rámcové programy EU, které administruje přímo Evropská komise a které fungují již od 80. let minulého století. Pro zjištění úspěšnosti pražských organizací při využívání těchto evropských zdrojů jsme se zaměřili na Sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj (7. RP) a Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP). Programy slouží k naplnění cílů Lisabonské strategie a jsou komplementární jak vzájemně, tak vůči strukturálním fondům EU.

Národním kontaktním místem pro 7. RP v ČR je Technologické centrum AV ČR, které nám poskytlo potřebné údaje. Informace o programu CIP jsme čerpali z webových databází Evropské komise a také přímým dotazem u Evropské komise.

Bližší pohled na tuto tematiku považujeme za užitečný ve vztahu k aktualizaci a následné implementaci Regionální inovační strategie hl. m. Prahy, ale také vzhledem k nově zveřejněnému návrhu programu Horizont 2020, který bude od roku 2014 nástupcem 7. RP a CIP.

Hlavní závěry

Finanční podpora z komunitárních programů Evropské unie pro oblast výzkumu zásadním způsobem doplňuje (v objemu i zaměření) prostředky dostupné ze strukturálních fondů EU. Ty jsou ve srovnání s ostatními regiony ČR v případě Prahy velmi omezené, což je dáno její vysokou ekonomickou výkonností, od které se výše podpory odvíjí.

Koncentrace veřejných i soukromých výzkumných organizací v Praze se odráží mj. právě na podílu příspěvků z komunitárních programů pro výzkum a inovace, který směřoval do Prahy.

Sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj (7. RP)

- Účast v 7. RP je obecně relativně dobrá. Porovnání Prahy s ČR vyznívá pro hlavní město příznivě.
- K březnu 2011 se do programu dosud zapojilo 383 týmů ze 104 různých organizací se sídlem v Praze, což představuje 55 % z počtu 697 z celé ČR.
- Celkový příspěvek EU poskytnutý na projekty 7. RP dosáhl 71,5 mil. € pro týmy z pražských organizací, tj. 58 % z 123 mil. € pro všechny organizace z ČR.
- Pražské organizace se zúčastnily 347 z 572 projektů s českými účastníky, tj. 61 % projektů. Největšího počtu projektů se zúčastnily pražské týmy v programech, resp. tematických oblastech Informační a komunikační technologie (ICT), Lidé (PEOPLE) a Zdraví (HEALTH), dohromady 129 projektů.
- Největší příspěvek od EU získaly projekty v prioritách, resp. tematických oblastech Informační a komunikační technologie (ICT), Myšlenky (ERC) a Zdraví, dohromady 29,7 mil. €.

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP)

- Program CIP se v ČR zatím nerozvinul v dostatečné míře, což platí zejména o finančních nástrojích pro malé a střední podniky, které zatím české banky nemají zájem nabízet.
- Nejvýznamnějším projektem je podpůrná síť Enterprise Europe Network, která byla vytvořena v rámci podprogramu Podnikání a inovace (EIP). V ČR ji tvoří jedenáctičlenné konsorcium v čele s Technologickým centrem AV ČR.
- Do projektů CIP se dosud zapojilo okolo 40 různých pražských organizací.
- Největší česká účast je v podprogramu Inteligentní energie pro Evropu (IEE) s 56 schválenými projekty, z toho 37 se účastní pražské organizace.
- Celkový příspěvek získaný z programu CIP českými účastníky ve výzvách vyhlášených v letech 2007-2010 dosáhl 13,7 mil. €, z toho 5,1 mil. € tvořil příspěvek na projekt Enterprise Europe Network. Ze zbývajících 8,6 mil. € bylo 5,6 mil. € přiděleno organizacím se sídlem v Praze.
- Podíl českých účastníků na celkovém příspěvku EU pro projekty s českou účastí dosáhl téměř 12 % v podprogramu EIP-ekoinovace a okolo 6 % v podprogramech ICT-PSP a IEE.

1. Sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj (7. RP)

1.1 Zaměření

Program se skládá ze čtyř dílčích specifických programů, které odpovídají hlavním cílům evropské výzkumné politiky. Těmi jsou mezinárodní spolupráce při řešení témat stanovených podle priorit a potřeb evropské společnosti a průmyslu (program Spolupráce), základní výzkum bez omezení tematiky (program Myšlenky), rozvoj lidských zdrojů ve všech vědních oborech (program Lidé), tvorba nových a podpora existujících výzkumných kapacit a výzkum ve prospěch malých a středních podniků (program Kapacity). Ze 7. RP jsou podporovány také výzkumné aktivity Společného výzkumného centra Evropské komise (JRC). Rozpočet 7. RP činí 50,5 mld. €.

Jadernému výzkumu je věnován samostatný 7. rámcový program Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM) pro výzkum a odbornou přípravu (2007-2011), jehož rozpočet činí 2,8 mld. €.

Program **Spolupráce** je rozpočtově největší součástí 7. RP (32,4 mld. €). Tematicky je zaměřen podle potřeb evropské společnosti a průmyslu. Podporuje spolupráci průmyslové a akademické sféry v mezinárodních výzkumných projektech v těchto tematických oblastech:

1) **Zdraví (HEALTH; rozpočet 6,1 mld. €)** – výzkum je zaměřen na biotechnologie, generické nástroje, nové a inovační technologie pro lidské zdraví, translační výzkum pro lidské zdraví a na optimalizaci poskytování zdravotní péče evropským občanům. Cílem je zdraví občanů, zvýšení konkurenceschopnosti evropského biomedicínského výzkumu, účinný boj s nově se objevujícími epidemiemi a vývoj a validace nových terapií a léčebných metod se speciálním důrazem na děti, stárnoucí populaci a ženy a v neposlední řadě udržitelné a účinné systémy zdravotní péče.

2) **Zemědělství, potravinářství a biotechnologie (KBBE; 1,9 mld. €)** – výzkumné aktivity se člení do tří základních oblastí. První z nich se zaměřuje na výzkum biologických základů zemědělské, lesnické a rybářské produkce, udržitelnost produkčních systémů, zdraví a ochranu rostlin i zvířat. Akcentován je také výzkum sloužící podpoře politik EU. Druhou oblastí jsou potravinářské technologie. Témata jsou zaměřena na spotřebitele – jejich postoje a preference, zkoumány jsou také dopady výživy na zdraví. Patříčná pozornost je věnována potravinářským technologiím a zejména pak kvalitě a bezpečnosti potravin a interakcím životního prostředí a potravinového řetězce. Třetí oblast je zaměřena na podporu moderních biotechnologií a na nepotravinářské využití zemědělské produkce jako zdroje biomasy, a to nejenom pro energetické účely, ale výzkum se také orientuje na využití rostlin a dalších organismů pro produkci cenných látek využitelných v průmyslu.

3) **Informační a komunikační technologie (ICT; 9,1 mld. €)** – program je zaměřen na potřeby průmyslu, a to od hledání cest budoucího výzkumu až po nové aplikace pro udržitelné zdravotní systémy, individuální péči a systémy pro nezávislý život nemocných a starších lidí, aplikace pro použití digitálního obsahu ve vzdělávání i zachování kulturního dědictví. Tématem je inteligentní a bezpečná doprava, udržitelné životní prostředí a energetická účinnost. Technologická část programu řeší budoucnost internetu a komunikací, rozpoznávací systémy a nové generace robotů a součástkové základny.

4) **Nanovědy, nanotechnologie, materiály a nové výrobní technologie (NMP; 3,5 mld. €)** – výzkum se zabývá jevy a manipulací s hmotou o rozměrech řádu nanometrů, vývojem nanotechnologií k přípravě nových produktů a dopadem nanotechnologií na společnost, lidské zdraví a životní prostředí. Materiálový výzkum je orientován na sofistikované multifunkční povrchy a materiály s předem požadovanými vlastnostmi (zejména nanomateriály, biomateriály

a hybridní materiály). Výzkum nových výrobních technologií má přispět k snížení zdrojové náročnosti evropského průmyslu.

5) **Energie** (ENERGY; 2,4 mld. €) – výzkumné aktivity jsou zaměřeny na přeměnu stávajícího energetického systému na systém méně závislý na fosilních palivech, udržitelnější, založený na různých zdrojích energie a s vyšší energetickou účinností. Cílem je najít nové výzkumné směry či vyvinout nové technologie v oblasti obnovitelných zdrojů energie (výroba elektřiny, vytápění, chlazení, výroba biopaliv), snižování emisí CO₂ (technologie zachycování a uchování CO₂, bezemisní výroba energie), inteligentních rozvodných sítí, energetických úspor a energetické účinnosti.

6) **Životní prostředí** (ENV; 1,9 mld. €) – výzkum je zaměřen na zlepšení znalostí o vzájemném působení klimatu, biosféry, ekosystémů a lidských činností a na vývoj nových technologií, nástrojů a služeb potřebných pro předpovídání změn klimatu a ekosystémů (jak terestrických, tak i oceánských); na pochopení vlivu životního prostředí na zdraví člověka; na sledování, prevenci, zmírňování environmentálních tlaků a rizik včetně přizpůsobení se jim; na monitorování a hodnocení udržitelnosti přirozeného i antropogenního životního prostředí.

7) **Doprava** (TPT; 4,2 mld. €) – výzkum je zaměřen na řešení problematiky letecké a pozemní dopravy (železniční, silniční a lodní). Cílem výzkumu je omezení negativního vlivu dopravy na životní prostředí, zvýšení časové a finanční efektivity přepravy osob a zboží, včetně zlepšení návaznosti jednotlivých druhů přepravy, výrazné zlepšení bezpečnosti dopravy a zajištění špičkové technické úrovně evropských přepravních systémů a sítí.

8) **Společensko-ekonomické a humanitní vědy** (SSH; 0,6 mld. €) – výzkum je zaměřen na klíčové společenské otázky EU, důraz je kladen na politický dopad výsledků projektů a na spolupráci různých disciplín. Součástí projektů je vytváření scénářů vývoje.

9) **Kosmický výzkum** (SPA; 1,4 mld. €) – výzkum se soustředí na aplikace využívající družicových systémů ve prospěch politik Evropské unie (program GMES – Global Monitoring for Environment and Security), průzkum vesmíru (ve spolupráci s Evropskou kosmickou agenturou či národními kosmickými agenturami) a technologický vývoj určený k vyšší bezpečnosti.

10) **Bezpečnost** (SEC; 1,4 mld. €) – cílem výzkumu je vytvoření technologického a znalostního potenciálu potřebného k zajištění bezpečnosti obyvatelstva před hrozbami terorismu, přírodních katastrof a průmyslových nehod při respektování základních lidských práv a soukromí, dále koordinace a strukturování bezpečnostního výzkumu. Hlavními tématy jsou bezpečnost občanů, kritických infrastruktur a služeb, ostraha a bezpečnost hranic, obnovení bezpečnosti a ochrany v případě krizí. Výzkum řeší i propojení různých bezpečnostních systémů a otázky etiky, ekonomiky a práva.

11) **Obecné aktivity** (GA) – priorita je zaměřena na spolupráci národních grantových agentur (resp. národních poskytovatelů podpory výzkumu a vývoje).

Ze specifického programu Spolupráce jsou také spolufinancovány projekty společných podniků, zejména Společných technologických iniciativ (JTI) a některé společné programy členských zemí. JTI jsou průmyslově orientovaná uskupení, která mají vlastní výzkumný program a projekty jsou financovány ze zdrojů 7. RP, z veřejných zdrojů jednotlivých členských zemí a ze zdrojů soukromých (princip PPP – public-private-partnership).

Součástí programu je i podpora koordinace evropských národních a regionálních výzkumných programů (projekty ERA-NET).

Cílem programu **Myšlenky** (IDEAS – ERC; 7,5 mld. €) je posílit excelenci a dynamiku evropského výzkumu a zvýšit přitažlivost Evropského výzkumného prostoru pro nejlepší

výzkumné pracovníky ze všech zemí. V programu Myšlenky je podporován špičkový výzkum, zvaný též hraniční (na hranici lidského poznání). Program poskytuje granty pro nadané začínající i zkušené výzkumné pracovníky z veřejného i soukromého sektoru.

Program **Lidé** (PEOPLE; 4,8 mld. €) má za cíl posílit lidský potenciál ve výzkumu a vývoji v rámci EU. Podporuje nejen mobilitu výzkumných pracovníků z členských zemí EU a zemí asociovaných k 7. RP, ale také jejich spolupráci s pracovníky z jiných států. Program nabízí řadu možností pro výzkumné pracovníky v různých fázích jejich kariéry i pro organizace, které se stanou jejich hostitelskými institucemi.

Program **Kapacity** (4,1 mld. €) je zaměřen na zvyšování výzkumných a inovačních kapacit v Evropě a zajišťuje jejich efektivní využívání. Program je rozdělen do šesti částí:

1) **Výzkumné infrastruktury** (INFRA; 1,7 mld. €) – cílem programu je optimální využití a rozvoj nejlepších výzkumných infrastruktur existujících v Evropě a podpora vytváření nově vznikajících; jako výzkumné infrastruktury jsou chápána zařízení, zdroje a různé služby využívané vědeckým společenstvím pro špičkový výzkum, přenos, výměnu a uchovávání znalostí (např. synchrotrony, vědecké observatoře, vědecké sbírky, e-infrastruktury).

2) **Výzkum ve prospěch malých a středních podniků** (SME; 1,3 mld. €) – cílem je umožnit technicky středně vyspělým MSP (nebo jejich asociacím) přístup k výsledkům výzkumu, aniž by tyto organizace musely vlastní výzkum provádět. Výzkum plně financovaný grantem podle zadání MSP (nebo asociací MSP) provede výzkumný ústav nebo univerzita. Skupina MSP se stane vlastníkem výsledků projektu se všemi právy ke komerčnímu využití.

3) **Regiony znalostí** (REGIONS; 0,1 mld. €) – program je zaměřen na podporu VaV ve všech evropských regionech prostřednictvím aktivit tzv. výzkumem řízených regionálních klastrů („regional researchdriven clusters“); cílem je umožnit evropským regionům posílení investic do výzkumných činností a jejich realizaci, čímž by měla být podpořena nejen role regionů ve VaV, ale i jejich potenciál k úspěšnému zapojení do evropských výzkumných projektů.

4) **Výzkumný potenciál** (REGPOT; 0,3 mld. €) – se zaměřuje na rozvoj výzkumných a technologických kapacit vybraných výzkumných institucí z méně rozvinutých regionů EU (konvergenčních a vzdálených regionů) a jejich spolupráci s centry excelence kdekoliv v EU. Tato spolupráce by měla napomoci k vytvoření strategických partnerství a umožnit vybraným centřům plně rozvinout a realizovat svůj potenciál a lépe se zapojit do evropského výzkumného prostoru.

5) **Věda ve společnosti** (SiS; 0,3 mld. €) – tato oblast se zaměřuje jednak na výzkum, v němž se vědecká problematika prolíná s ostatními sférami společnosti (etické otázky spojené s novými technologiemi, hodnocení a komunikace vědy), jednak na podporu vědy a vzdělávání ve vědě (inovativní výukové metody, vědecká muzea). Oblast pokrývá také téma účasti žen ve vědě.

6) **Koherentní rozvoj výzkumných politik** (COH; 70 mil. €) – oblast má za cíl zvýšit účinnost a soudržnost politik výzkumu na vnitrostátní úrovni i na úrovni Společenství a jejich propojení s ostatními politikami, zlepšení vlivu veřejného výzkumu a jeho spojení s průmyslem a posílení veřejné podpory a jejího pákového efektu na investice ze strany soukromých subjektů.

7) **Mezinárodní spolupráce** (INCO; 180 mil. €) – cílem aktivit v této prioritě je podpořit zastoupení třetích zemí do projektů 7. RP. Patří sem zejména mapování vědeckého potenciálu různých zemí a regionů, informování o 7. RP a rozvíjení bilaterální spolupráce se zeměmi, se kterými EU uzavřela dohodu o spolupráci ve výzkumu a vývoji.

Zvláštní položkou je nejaderný výzkum **Společného výzkumného centra** (JRC), které sestává ze sedmi oborově orientovaných ústavů. Týmy JRC se mohou účastnit činnosti konsorcií, která

řeší projekty 7. RP a EURATOMu. JRC disponuje částkou 1,8 mld. € pro vypisování speciálních výzev (tendrů a ostatních veřejných soutěží) zaměřených na řešení speciálních problémů relevantních pro jaderný výzkum 7. RP.

Rámcový program EURATOM – Rámcový program Evropského společenství pro atomovou energii v oblasti jaderného výzkumu a odborné přípravy (2007-2011) zahrnuje činnosti v oblasti výzkumu, technologického rozvoje, mezinárodní spolupráce, šíření technických informací a jejich využívání v oblasti odborné přípravy. Program je rozdělen do dvou částí:

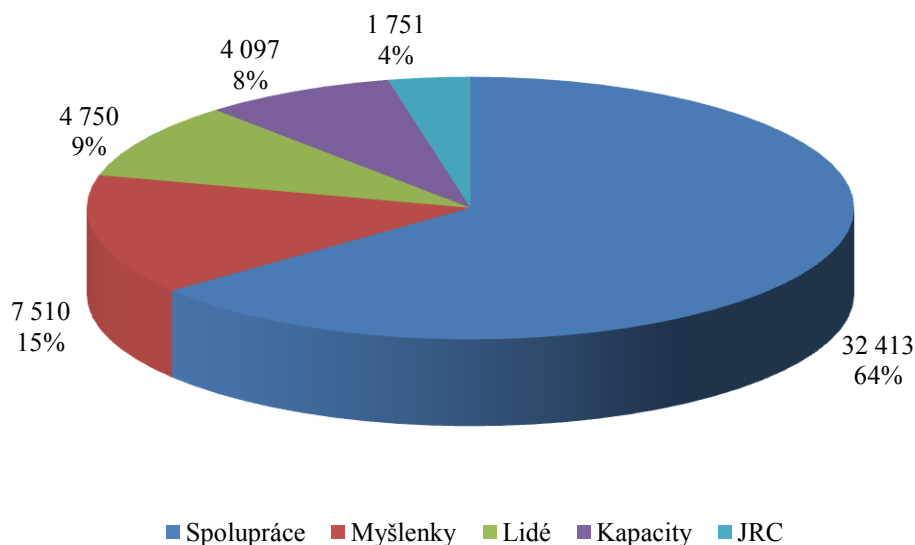
1) **Termonukleární výzkum** (Fusion; 1,9 mld. €) – zaměřený na rozvoj znalostí pro tokamak ITER (Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor - International Thermonuclear Experimental Reactor) a jeho implementaci s cílem vytvořit bezpečné, udržitelné a ekonomicky dostupné prototypy reaktorů;

2) **Jaderné štěpení a radiální ochrana** (Fission; 0,3 mld. €) – výzkum zaměřený na vytvoření vědecké a technické základny pro bezpečné nakládání s radioaktivním odpadem, rozvoj bezpečnějšího využívání jaderné energie a zajištění ochrany člověka a prostředí před ionizujícím zářením.

Finanční podpora je také vyčleněna pro jaderný výzkum realizovaný JRC (0,5 mld. €) – zajišťuje řešení hlavních výzkumných priorit v oblasti jaderného výzkumu, cílem je podpora a monitoring evropských politik a dosažení cílů stanovených v nově přijatých směrnících.

Graf č. 1

ROZPOČET A PODÍL JEDNOTLIVÝCH SPECIFICKÝCH PROGRAMŮ 7. RP (tis. € a %)

Zdroj: Technologické centrum AV ČR

1.2 Účast pražských organizací

Následující údaje se vztahují k březnu 2011. Týmy pražských organizací se v celkovém počtu 383 týmů zúčastnily 347 projektů. Týmy pocházely ze 104 různých organizací. V roli koordinátora se zúčastnilo 33 týmů. Celkem 44 projektů se kromě pražského týmu zúčastnilo také dalších 58 týmů ze 47 organizací sídlících v některém z ostatních krajů České republiky (samozřejmě je účast zahraničních partnerů).

Některé subjekty jsou přitom velice aktivní, např. Univerzita Karlova se účastní 68 projektů, ČVUT 46 projektů. V případě UK je však třeba mít na zřeteli, že škola má několik mimopražských fakult v Hradci Králové či Plzni. Mezi 10 organizacemi v ČR s nejvyšším

počtem účastí je 6 pražských. Dodejme, že 33 projektů se zúčastnily 2 nebo 3 týmy z Prahy, což dokládá i jistou míru vnitroregionální spolupráce.

Tabulka č. 1

PROJEKTY 7. RÁMCOVÉHO PROGRAMU S PRAŽSKÝMI ÚČASTNÍKY PODLE PRIORIT A POČTU ÚČASTÍ

priority	projekty s pražskou účastí	koordinátoři z Prahy	účastníci z Prahy	unikátní účastníci z Prahy	partneři (unikátní) z jiných krajů
specifický program <i>Spolupráce (Cooperation)</i>					
HEALTH	36	1	38	13	1 (1)
KBBE	25	1	28	16	2 (2)
ICT	50	1	60	22	8 (8)
NMP	31	1	35	19	7 (7)
ENERGY	10	0	11	11	0
ENV	30	0	31	17	7 (7)
TPT	20	0	20	9	3 (3)
SSH	8	0	9	6	0
SPA	12	0	13	7	0
SEC	8	0	9	8	0
GA	1	0	2	2	0
specifický program <i>Myšlenky (Ideas)</i>					
ERC	5	5	5	3	0
specifický program <i>Lidé (People)</i>					
PEOPLE	43	21	47	19	15 (8)
specifický program <i>Kapacity (Capacities)</i>					
INFRA	30	2	32	10	2 (2)
SME	18	0	19	15	5 (5)
REGIONS	1	0	1	1	0
REGPOT	1	0	1	1	1 (1)
SiS	7	0	7	4	1 (1)
COH	2	0	2	2	0
INCO	0	0	0	0	0
<i>7. rámcový program Euratom (2007-2011)</i>					
Fission	8	1	10	3	6 (2)
Fusion	1	0	3	3	0
celkem	347	33	383	104	58 (47)

Pozn.: Některé organizace se sídlem v Praze mají pobočky v jiných krajích (např. fakulty univerzit), které mohou být skutečnými realizátory projektu.

Zdroj: Technologické centrum AV ČR; vlastní propočty

Největší účast (ponecháme-li stranou specificky zaměřené priority ERC a PEOPLE) měřenou počtem projektů a účastníků vykazují priority ICT, HEALTH, NMP, ENV, INFRA a KBBE s více než 20 projekty a 20 účastníky.

Tabulka č. 2

PROJEKTY 7. RÁMCOVÉHO PROGRAMU S PRAŽSKÝMI ÚČASTNÍKY PODLE PRIORIT A VÝDAJŮ

priority	celkový rozpočet projektů (všichni účastníci) (€)	celkový příspěvek EU (€)	náklady pražských účastníků (€)	celkový příspěvek EU pro pražské účastníky (€)	podíl pražského příspěvku (%)
specifický program <i>Spolupráce (Cooperation)</i>					
HEALTH	227 730 939	171 449 090	9 517 576	7 295 602	4,26
KBBE	118 270 195	88 935 153	7 815 383	5 766 304	6,48
ICT	298 101 674	212 563 750	20 376 407	14 199 223	6,68
NMP	219 497 268	151 866 103	8 966 872	6 407 669	4,22
ENERGY	45 561 304	27 640 743	2 257 906	1 528 627	5,53
ENV	130 772 868	97 723 976	4 355 219	3 241 465	3,32
TPT	216 060 401	131 532 660	5 053 229	3 289 593	2,50
SSH	16 691 349	13 007 424	893 189	681 932	5,24
SPA	126 251 752	87 384 729	2 374 883	1 788 579	2,05
SEC	37 707 941	26 344 482	2 268 674	1 548 275	5,88
GA	2 688 512	2 382 504	40 380	36 006	1,51
specifický program <i>Myšlenky (Ideas)</i>					
ERC	8 219 390	8 219 390	8 219 390	8 219 390	100,00
specifický program <i>Lidé (People)</i>					
PEOPLE	65 523 211	65 468 495	7 023 954	7 012 280	10,71
specifický program <i>Kapacity (Capacities)</i>					
INFRA	482 122 958	265 094 196	10 795 016	6 312 217	2,38
SME	38 770 714	30 287 765	3 720 621	2 666 277	8,80
REGIONS	1 024 260	914 981	150 920	134 787	9,53
REGPOT	584 270	499 983			
SiS	9 446 360	8 341 981	552 324	499 446	5,99
COH	2 120 149	1 926 245	109 680	94 438	4,90
INCO	0	0	0	0	0,00
7. rámcový program Euratom (2007-2011)					
Fission	49 237 866	23 457 950	1 202 180	738 294	3,15
Fusion	2 529 329	2 000 000	34 184	23 760	1,19
celkem	2 098 912 709	1 417 041 600	95 727 987	71 484 164	5,04

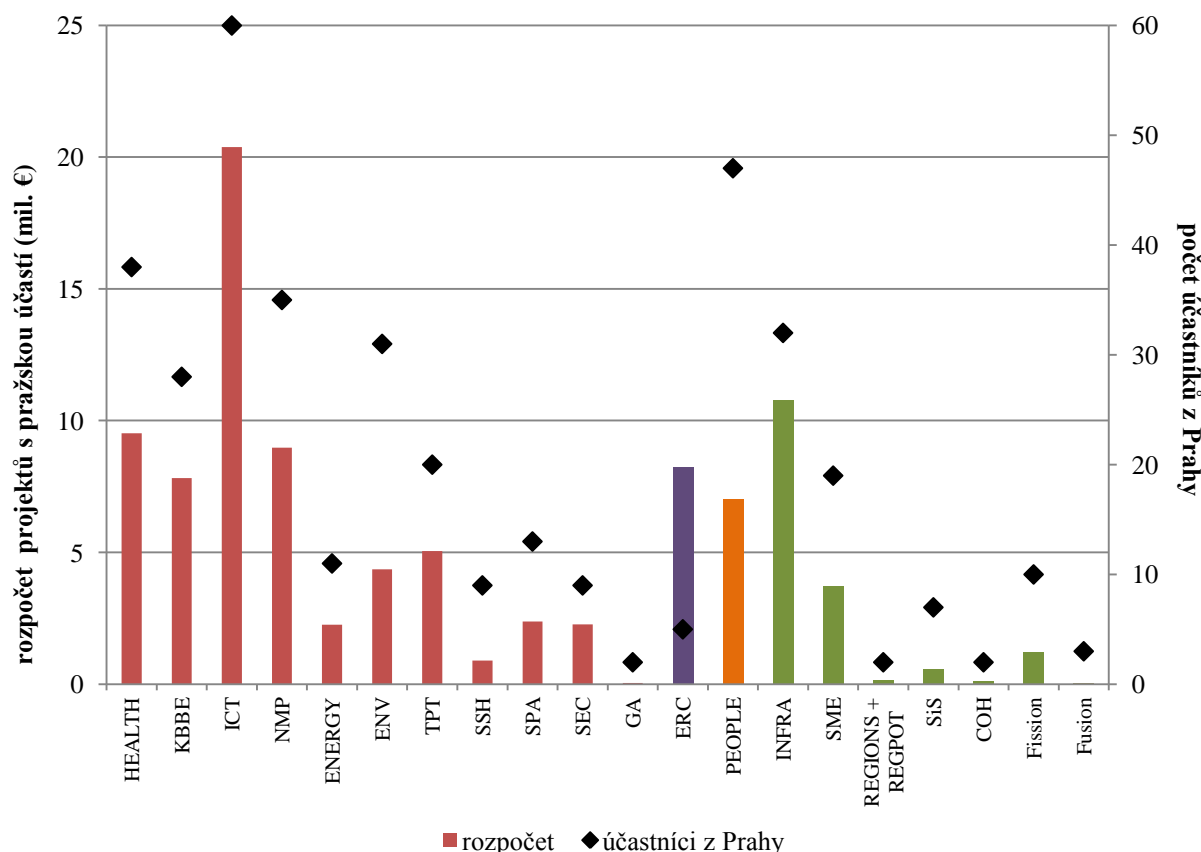
Pozn.: Priority REGIONS a REGPOT měly každý pouze jeden projekt s pražskou účastí. Z důvodu ochrany individuálních údajů jsou proto příspěvky pro pražské účastníky sečteny.

Zdroj: Technologické centrum AV ČR; vlastní propočty

Celkový objem příspěvků EU na projekty s pražskou účastí dosáhl 71,5 mil. € (cca 1,8 mld. Kč) při celkových nákladech pražských účastníků ve výši 95,7 mil. € (cca 2,4 mld. Kč). To znamená průměrný podíl příspěvku ve výši 75 % (od 58,5 % pro prioritu INFRA po 100 % pro ERC). Tabulka č. 2 nabízí údaje o celkových nákladech projekt pro všechny účastníky a pro pražské účastníky. Poslední sloupec ukazuje podíl pražských účastníků na příspěvku Evropské unie pro všechny účastníky projektů s pražskými týmy, který celkově dosáhl 5 %. Největší absolutní příspěvek byl s velkým odstupem získán v prioritě ICT, celkem 14,2 mil. € (cca 570 mil. Kč). U dalších šesti přesáhl 5 mil. €.

Graf č. 2

POČET PRAŽSKÝCH ÚČASTNÍKŮ A VÝŠE ROZPOČTU PODLE PRIORIT

Pozn.: Barvy odkazují na jednotlivé specifické programy. Každá barva znamená jeden program.

Zdroj: Technologické centrum AV ČR; vlastní propočty

Tabulka č. 3

DOSAVADNÍ ÚČAST TÝMŮ Z ČR A PRAHY V 7. RP

	ČR	Praha	podíl Prahy
počet projektů	572	347	60,7 %
počet účastníků	697	383	55,0 %
počet unikátních účastníků	242	104	43,0 %
počet koordinátorů	59	33	55,9 %
příspěvek EU (mil. €)	123,0	71,5	58,1 %

Pozn.: Údaj je částečně zkreslen skutečností, že některé subjekty se sídlem v Praze mají organizační složky, které uskutečnily některé projekty, i v jiných krajích.

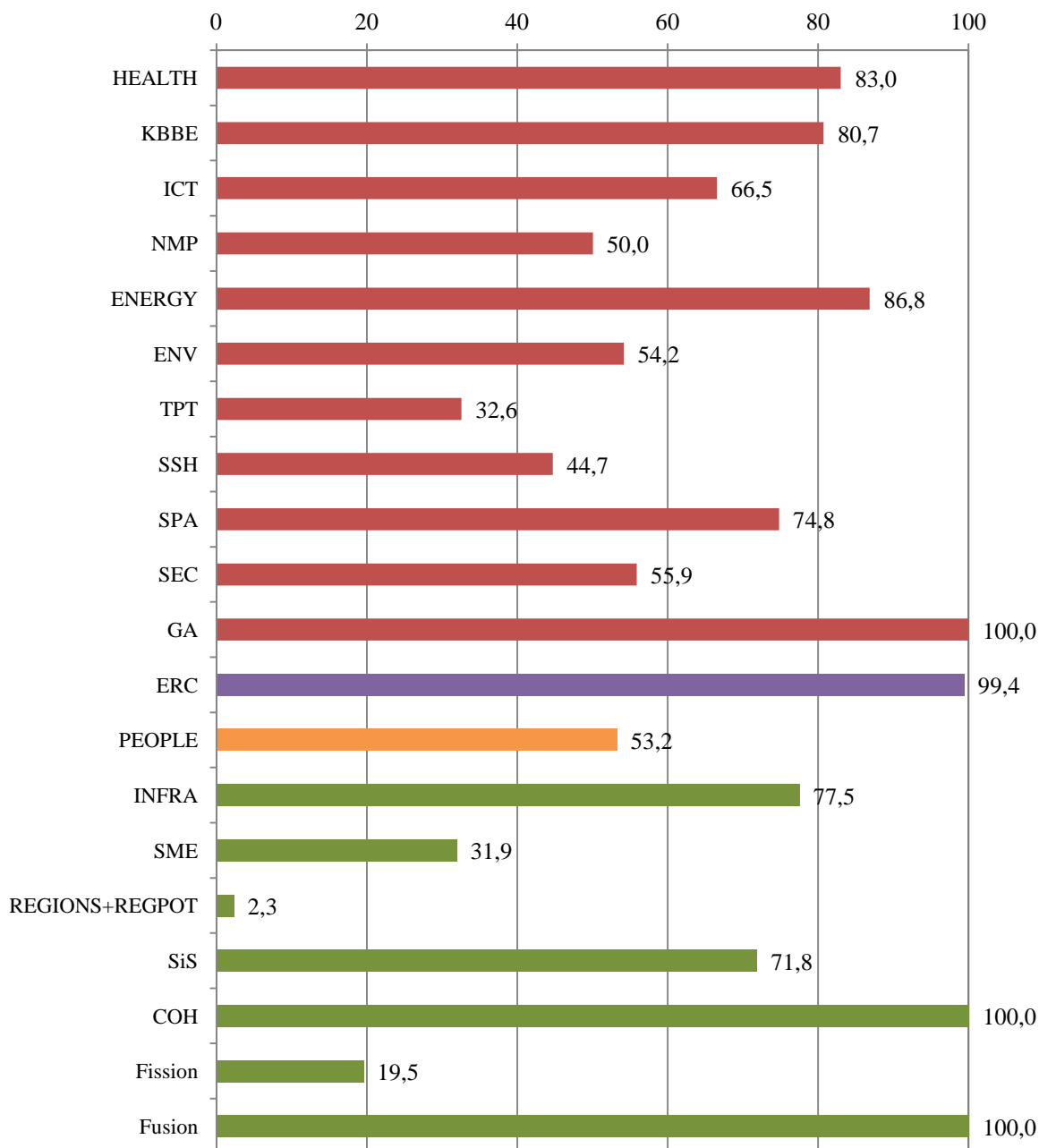
Zdroj: Technologické centrum AV ČR; vlastní propočty

Tabulka č. 3 ukazuje účast pražských subjektů a dále potvrzuje vysokou koncentraci organizací VaV v Praze, které jsou aktivní v mezinárodní spolupráci a získávání dostupných podpůrných zdrojů na výzkum a vývoj. To je významné např. v souvislosti s projekty podpořenými z Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost, které jsou zaměřeny na budování výzkumné infrastruktury. Budoucí provozní náklady těchto kapacit mohou být hrazeny právě i prostřednictvím mezinárodních výzkumných projektů financovaných z rámcového programu.

Týmy z České republiky dosud požádaly o podporu ve výši 123 mil. €. Z této částky připadá 71,5 mil. € (tj. 58,1 %) na týmy organizací se sídlem v Praze (zúčastněný tým ale může pocházet z detašovaného pracoviště mimo Prahu). Druhým nejvýznamnějším příjemcem je Jihomoravský kraj, na jehož týmy připadá 26,1 mil. € (21,2 %). Průměrný příspěvek pro jeden tým činil 186,6 tis. € v Praze a 176,5 tis. € za celou ČR.

Graf č. 3

PODÍL PRAŽSKÝCH ÚČASTNÍKŮ NA PŘÍSPĚVKU EU PRO VŠECHNY TÝMY Z ČR PODLE PRIORIT (%)

Pozn.: Barvy odkazují na jednotlivé specifické programy. Každá barva znamená jeden program.

Zdroj: Technologické centrum AV ČR; vlastní propočty

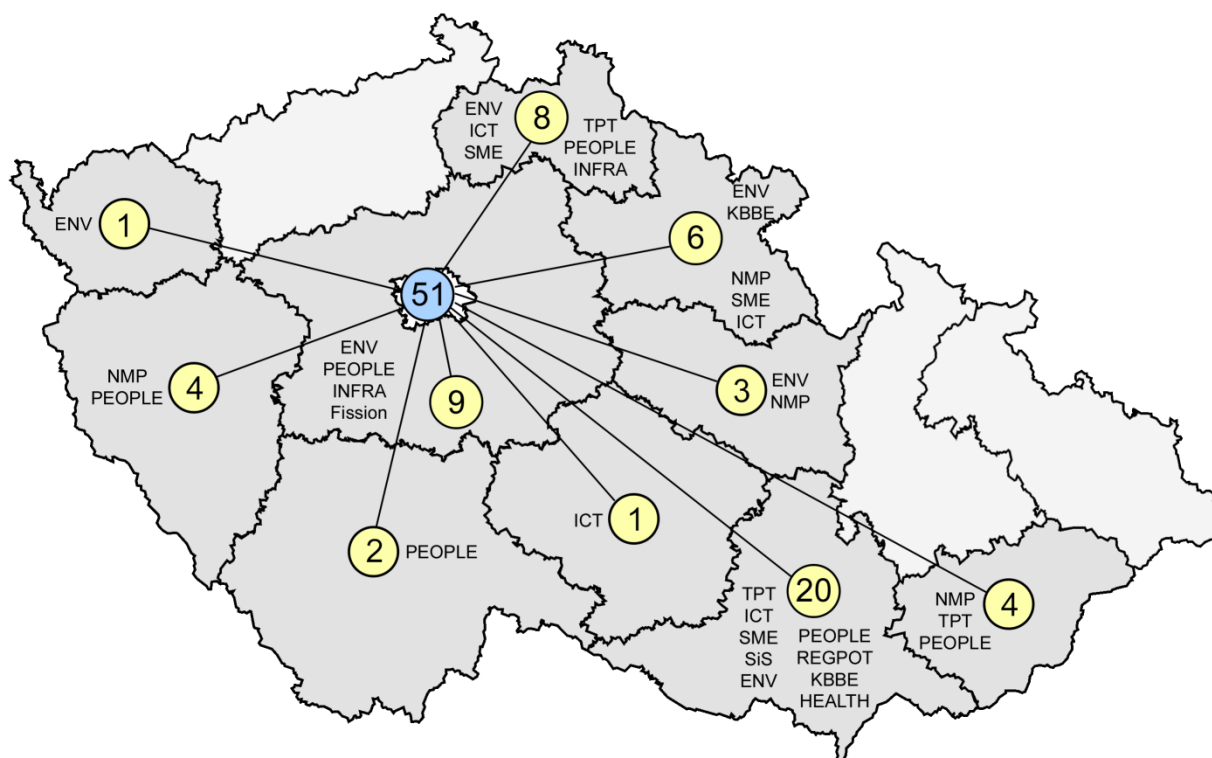
Graf č. 3 ukazuje, že z celkového počtu 20 priorit dosáhl u 7 priorit podíl pražských organizací na celkovém příspěvku z EU více než 80 % a pouze u 4 byl nižší než 40 %.

Členský příspěvek České republiky do rozpočtu EU mírně přesahuje 1 % celkového rozpočtu EU, můžeme proto usuzovat, že stejným dílem by se české týmy měly podílet i na částce rozdělované ze 7. RP. V současné době se však týmy z ČR ucházejí o podporu představující pouze cca 0,75 % dosud přidělených prostředků 7. RP. Pro podrobnější informace o dosavadní účasti v 7. RP za celou Českou republiku odkazujeme na přílohu časopisu Echo č. 4-5/2010¹ a webové stránky Technologického centra AV ČR k 7. RP².

Primárním cílem 7. RP je mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, na realizaci projektů však spolupracují týmy z více krajů ČR. Následující schéma (obr. č. 1) ukazuje rozsah meziregionální spolupráce: 44 projektů s 51 pražskými rýmy (z 29 různých organizací) vykazuje celkem 58 mimopražských spoluúčastí (z 37 různých organizací). Nejčastější byla spolupráce v prioritách ICT (8 spoluúčastí v 8 projektech), ENV (7 spoluúčastí v 7 projektech), NMP (7 spoluúčastí v 6 projektech), Fission (6 spoluúčastí v 5 projektech) a PEOPLE (15 spoluúčastí ve 4 projektech). Nejvíce vazeb mají pražské organizace s partnery v Jihomoravském, Středočeském a Libereckém kraji (platí i při nezapočítání priority PEOPLE).

Obrázek č. 1

SPOLUPRÁCE S PARTNERY V REGIONECH ČR NA PROJEKTECH 7. RP

Zdroj: Technologické centrum AV ČR; vlastní zpracování

¹ viz: http://www.tc.cz/dokums_raw/612echo452010prilohac_55.pdf

² viz: <http://www.fp7.cz/cz/hodnoceni-ramcovych-programu/>

2. Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP)

2.1 Zaměření

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace, administrovaný přímo Evropskou komisí, disponuje v období 2007-2013 rozpočtem 3,62 mld. €. Hlavními praktickými cíli programu CIP jsou podpora inovačních projektů (včetně ekologicky zaměřených inovací), zlepšení přístupu podniků ke zdrojům financování a rozvoj služeb podporujících podnikání v jednotlivých evropských regionech. Program rovněž podporuje vyšší uplatnění informačních a komunikačních technologií a stimuluje využívání obnovitelných energetických zdrojů a vznik energeticky úsporných provozů.

Program má tři podprogramy:

1) **Podnikání a inovace** (EIP; 2,17 mld. €) – hlavním cílem je podpora vzniku a rozvoje inovativních MSP pomocí fondů rizikového kapitálu a systému finančních záruk a půjček. Tento druh financování, umožňující mj. vznik a růst podniků již v časných fázích realizace podnikatelských záměrů, je obecně v dnešní Evropě rozvinut velmi nedostatečně. Realizace těchto podpor bude zajišťována prostřednictvím Evropského investičního fondu a zprostředkovatelských finančních institucí. Další aktivity toho programového pilíře zahrnují poskytování široké škály podpůrných služeb podnikům, včetně klíčových informací a faktické podpory při rozvoji podnikání v jednotlivých zemích EU, při transferu pokročilých technologií a při zapojení podniků do evropských programů aplikovaného výzkumu a vývoje, s cílem posílit jejich konkurenceschopnost a inovační potenciál.

Aktivity a nástroje:

- přístup k financím (zvýhodněné půjčky, venture kapitálové fondy aj.)
- Enterprise Europe Network – podpůrné služby pro podnikatele
- podpora ekoinovací
- podpora tvorby proinovačních politik

2) **Podpora politiky informačních a komunikačních technologií** (ICT PSP; 728 mil. €) – týká se stimulace inovací a zvyšování konkurenčních schopností podniků, státní správy i jednotlivých občanů prostřednictvím intenzivnějšího využívání informačních a komunikačních technologií. Hlavními cíli programu jsou podpora vzniku a rozvoje jednotného evropského informačního prostoru, vnitřního trhu informačních služeb a výrobků a otevřené informační evropské společnosti obecně (např. eHealth, e-Government apod.).

3) **Inteligentní energie pro Evropu** (IEE; 727 mil. €) – je zaměřen na zvyšování investic členských států EU do nových a obnovitelných zdrojů energie a na racionální využívání již existujících energetických zdrojů. Další aktivity programu jsou spojeny s podporou zavádění nových energetických technologií a s realizací osvětových a vzdělávacích aktivit s cílem postupně změnit spotřebitelské chování a usnadnit výměnu praktických zkušeností s uvedenou problematikou.

Společným znakem projektů, jež mohou získat financování z programu CIP je jejich tzv. evropská přidaná hodnota. To znamená, že žadatelé musejí jasně deklarovat přínos daného projektu na evropské úrovni, např. jakým způsobem jejich projekt přispěje k růstu evropské ekonomiky, k odstraňování překážek mezi jednotlivými členskými zeměmi apod. a současně, proč daný návrh nemůže být financován z jiných, čistě národních podpůrných programů.

2.1 Účast pražských organizací

Program CIP se rozjíždí pomaleji, než by bylo žádoucí, počet projektů, které koordinují nebo do nichž jsou zapojeny české subjekty, dosahuje jen několika desítek. Projektů s pražskými účastníky je ještě méně. Přesto údaje poskytnuté na vyžádání Generálním ředitelstvím Evropské komise pro podnikání a průmysl (DG Enterprise) dávají určitý obrázek zájmu českých subjektů o tyto dotační nástroje. Analyzované údaje jsou z období 2007-2010, resp. z výzev vyhlášených v tomto období.

V podprogramu **EIP** dosud nejsou v ČR k dispozici finance z Evropského investičního fondu (EIF), neboť české bankovní instituce, které jsou předpokládány příjemci této podpory, nemají zájem tyto produkty nabízet. Jde o zatím největší nedostatek v realizaci programu CIP, protože právě zvýhodněné finanční produkty měly být hlavní formou podpory podniků, kterým je především program CIP určen.

V tématu *podpůrných služeb pro podporu inovačního podnikání* v ČR funguje Enterprise Europe Network jako konsorcium 11 organizací pod vedením Technologického centra AV ČR v Praze. Toto konsorcium získalo příspěvky ve výši 2,95 mil. € na první tříleté a 2,1 mil. € na další dvouleté období své činnosti, které v obou případech představují 60% krytí celkových způsobilých nákladů.

V tématu *ekoinovace* bylo dosud schváleno pět projektů s českou účastí (z toho 4 s pražským účastníkem) s celkovým příspěvkem 444 tis. €. Podíl spolufinancování EU činil 50 % nebo 60 %.

V tématu *podpory tvorby proinovačních politik* bylo schváleno 9 projektů nesystémové povahy (z toho 2 s pražskými účastníky) s celkovým příspěvkem 375 tis. €. Podíl spolufinancování EU se u jednotlivých projektů pohyboval v rozmezí 29-75 %.

V podprogramu **ICT PSP** bylo dosud schváleno 27 projektů s českou účastí. Projekty se skládají v průměru z 19členných konsorcií (7–38 partnerů) a trvají v průměru 32 měsíců (24–38 měsíců). Celkový příspěvek EU pro české účastníky dosáhl 2,37 mil. € s průměrnou výší spolufinancování 54,5 % (pohybovala se v rozmezí 50-100 %). Celkové náklady všech 27 projektů a všech jejich účastníků dosáhly 98,8 mil. €, z toho příspěvek EU činil 54,7 mil. €, tj. 55,4 %. Průměrný rozpočet projektu tak činil 3,7 mil. € s příspěvkem EU ve výši 2,0 mil. €. V žádném z projektů nebyl český subjekt v pozici koordinátora. Čeští účastníci získali 4,3 % prostředků poskytnutých EU.

Pražské subjekty se zapojily do 19 různých projektů. Celkem se zapojilo 18 různých subjektů, nejčastěji veřejné instituce (9), dále podniky (5) a neziskové organizace a sdružení (4).

V podprogramu **IEE** bylo podle údajů DG Enterprise ve výzvách v období 2007-2010 (tj. projekty zahájené po 1. 7. 2008) schváleno 59 projektů s českou účastí (pouze k 56 však jsou k dispozici potřebné údaje). Celkový příspěvek pro české účastníky dosáhl 4,2 mil. €. Projekty se v průměru skládaly z 13členných konsorcií (5-31 partnerů) a trvají v průměru 32 měsíců (24-43 měsíců). Celkové náklady všech účastníků projektů dosáhly 89,2 mil. €, z toho příspěvek EU činil 67,9 mil. €, tj. 76 %. Průměrný rozpočet projektu činil 1,6 mil. € s příspěvkem EU ve výši 1,2 mil. €. U dvou projektů byl český subjekt v roli koordinátora. Čeští účastníci získali 6,2 % prostředků poskytnutých EU.

Do projektů se zapojilo 34 různých českých organizací, z toho 15 se sídlem v Praze. Nejčastěji to byly podniky, agentury a neziskové organizace zabývající se energetikou. Nejvíce účasti zaznamenaly společnosti SEVEN, o. p. s., Eltodo EG, a. s. a Enviros, s. r. o.

Tabulka č. 4

DOSAVADNÍ ČESKÁ ÚČAST V PODPROGRAMECH CIP VE VÝZVÁCH Z LET 2007-2010

	EIP			ICT-PSP	IEE
	EEN*	ekoinovace	ostatní		
počet projektů s českou účastí	2	5	9	27	56
počet účastí z ČR	19	5	8	32	67
počet účastí z Prahy	2	4	2	19	43
počet unikátních účastníků z ČR	11	4	8	29	34
počet unikátních účastníků z Prahy	2	3	2	18	15
celkové náklady projektů (mil. €)	8,43	7,13	---	99,26	89,17
celk. přísp. EU všem účastníkům (mil. €)	8,43	3,71	---	56,27	67,93
příspěvek pro české účastníky (mil. €)	5,06	0,44	0,38	3,39	4,38
příspěvek pro pražské účastníky (mil. €)	---	0,4	0,13	2,33	2,75
podíl českých účastníků na přísp. EU (%)	---	11,9	---	6,0	6,4

*) Projekt EEN nemá zahraniční partnery, příspěvek je dostupný jen za celé české konsorcium.

Zdroj: vlastní zpracování podle dat Evropské komise

Zdroje údajů:

Sedmý rámcový program

www.7rp.cz

www.tc.cz/echo/

Ad hoc vyžádané údaje od Technologického centra AV ČR z databáze e-Corda

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace

www.eaci-projects.eu

http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/index_en.htm

http://ec.europa.eu/beneficiaries/fts/find_en.htm

Ad hoc vyžádané údaje od DG Enterprise o příspěvcích pro české účastníky